

Fondsen- verslag 2020

Fonds Jelena De Belder

Het Fonds Jelena De Belder werd in 2003 opgericht in herinnering aan Robert en Jelena De Belder. Dit fonds biedt ondersteuning bij stages, opleidingen en excursies voor studenten en tuiniers. Zo komen er telkens weer nieuwe generaties tuiniers ervaring opdoen in Arboretum Kalmthout.

Robert en Jelena De Belder stonden aan de basis van het huidige Arboretum Kalmthout.

Hun legendarische en aanstekelijke enthousiasme deed tuinliefhebbers op een andere manier naar tuinieren en planten kijken en zette honderden mensen aan het tuinieren. Veel studenten uit de hele wereld profiteerden van hun onuitputtelijke kennisbron, bekwaamden zich in de praktijk van het tuinieren en vergrootten hun theoretische plantenkennis.

Corona-effect

In maart sloeg de coronapandemie toe. Scholen en instituten lieten hun stagiairs niet meer naar praktijkplekken vertrekken en voor buitenlandse studenten bleven de grenzen gesloten. Ook voor veel jonge, geïnteresseerde tuiniers die in Arboretum Kalmthout ervaring wilden opdoen, doorkruiste de gezondheids crisis hun plannen. Slechts zes studenten uit eigen land konden we in 2020 een praktijkopleiding bieden.

Tijdens de eerste Belgische lockdown-periode was de tuin volledig gesloten voor bezoekers. Enkel de vaste tuiniers werden toegelaten. Voor hen organiseerde de conservator een dagelijkse praktijkles determinatie van planten uit de collectie die op dat ogenblik aantrekkelijk of bijzonder waren.

Entles

Nog net voor het uitbreken van de pandemie, hebben drie tuiniers (Bart Cuypers, Wannes De Vos en Steven Vanden Bergh) deelgenomen aan een opleiding planten vermeerderen in het Groothertogdom Luxemburg. Ze leerden er vooral verschillende ent-technieken en het kiezen van de juiste onderstammen. Dit opleidingsweekend werd georganiseerd door de International Dendrology Society.

Nieuwe verblijfsplek voor studenten

In de loop van de zomer werd het gerestaureerde Vangeertenhof opgeleverd. Op de tweede verdieping is er nu een volwaardige studio voor (buitenlandse) studenten gerealiiseerd. We kunnen dus

terug studenten die veraf wonen, een logeerplek bieden in het domein. Studenten uit Nederland en uit Frankrijk gingen normaal de eerste zijn die ervan gebruik maakten. Door de gesloten grenzen mochten zij hun training in de arboretumtuin niet starten.

STAGAIRES 2020

- Johan Dumont (BE)
- Ineke Lambrechts (BE)
- Zink Mertens (BE)
- Ibe Pockelé (BE)
- Silke Smits (BE)
- Stijn Wehl (BE)

Collectiefonds

Nieuwe plantenlabels

Dankzij de lockdown was er tijd voor een grondige determinatieronde in de rododendronverzameling, de bladverliezende vormen voorop. Met de hulp van expert Albert De Raedt zijn dan 150 verschillende planten tot op cultivarniveau gedetermineerd en werden labels met 'Rhododendron CV' door nieuwe labels vervangen.

Ondertussen is gewerkt aan zogenaamde display-labels. Het zijn grote naamlabels met extra informatie zoals familie en herkomst, maar zonder collectie nummers. Deze staan aan de rand van de borders zodat bezoekers en geïnteresseerden de naam meteen kunnen aflezen en bij deze planten niet meer in de borders moeten stappen. De display-labels zullen gebruikt worden bij themaroutes, zoals de *Hamamelis*-wandeling, en bij opvallende planten.

Tuinuitbreiding voor Arboretum Kalmthout

Vorig jaar deed zich de unieke kans voor om de arboretumtuin met iets meer dan één hectare uit te breiden. Het is een buurtuin die aan twee zijden aan de bestaande tuin grenst en al enkele mooie, uitgegroeide volwassen bomen heeft. Dwars doorheen het terrein loopt bovendien een beek, de Zwanenloop, die vlakbij in het natuurgebied Kalmthoutse Heide haar bron heeft.

In de loop van de zomer is de inventaris gemaakt van de aanwezige beplanting. De meeste bomen en struiken zijn tot op soortniveau gedetermineerd. Het is wachten op een nieuwe bloeiperiode om de juiste benaming tot cultivarniveau te bepalen.

Deze uitbreiding biedt de kans om de collecties *Hamamelis*, *Hydrangea paniculata* en Harde Gentse de plek te geven die ze verdienen.

Voor de aanleg van deze uitbreiding rekenen we niet enkel op de inbreng vanuit het Collectiefonds. Als extra ondersteuning is er bij de Koning Boudewijnstichting een tijdelijke projectrekening geopend. Giften op de projectrekening zijn voor donateurs fiscaal aantrekkelijk, waardoor we sneller de benodigde financiering voor de aankoop van het terrein hopen te verzamelen.

Verdere uitrusting kwekerij

De opkweek van collectieplanten gebeurt in onze eigen kwekerij ondertussen volledig in zogenaamde airpots. Die zorgen ervoor dat de planten een stevig wortelgestel ontwikkelen met veel haarworteltjes en zonder draaiwortels. De planten zijn sterker en hebben een streepje voor in geval van droogte. Ze passen zich beter aan op hun definitieve plek in de arboretumtuin dan planten uit traditionele potten of uit volle grond.

De kwekerij is uitgerust met een systeem van druppelbewatering, zodat de collectieplanten niets tekort komen en het waterverbruik beter gereguleerd is.

Nog voor de Brexit is er een extra partij van airpots, voornamelijk met grotere inhoud, in het Verenigd Koninkrijk aangekocht.

Bijkomende verzameling toverhazelaars

Eind 2020 konden we een verzameling *Hamamelis* met een groot aantal Amerikaanse cultivars die nog niet in onze collectie aanwezig zijn, overnemen uit de stopgezette kwekerij van Wim van der Werf. Ze bevat variëteiten van *Hamamelis vernalis* en *H. virginiana*, maar ook verschillende herkomstvormen van *Hamamelis ovalis*. Ook enkele nieuwe Duitse introducties van de hybride *Hamamelis × intermedia* vervulde de collectie.

Doorkijkhaag aangeplant

De metalen structuur die het geraamte vormt voor de nieuwe doorkijkhaag in het historische gedeelte van het domein nabij het Vangeertenhof, werd reeds in 2019 gerealiseerd. Pas het daarop

volgende voorjaar zijn de klimplanten die de groene haag zullen vormen aangeplant door onze tuiniers en de vrijwilligers.

Paviljoen voor een knobbelstam

De historische Coniferendreef kreeg er in november 2020 een nieuwe trekpleister bij voor een 'oude bekende', de in 2007 omgevallen Californische cipres *Chamaecyparis lawsonia* 'Fraseri'. Zijn bijzondere knobbelstam krijgt er een ereplaats en beschutting vanop een sokkel onder een afdak. Bezoekers kunnen aan het paviljoen over het kwekerijverleden en de coniferencollectie van Arboretum Kalmthout lezen.

Vlinderinventarisatie

Dat een botanische tuin als Arboretum Kalmthout ook interessant is voor de inheemse fauna is bekend, maar de volledige impact is onbekend. Voor het eerst is er, in samenwerking met de insectenwerkgroep van Natuurpunt, een inventarisatie gemaakt van de aanwezige dag- en nachtvlinders. Het is de bedoeling om de evolutie van het vlinderbestand over verschillende jaren op te volgen.

Bankenfonds

Banken als herinnering

In 2020 waren er geen aanvragen voor nieuwe herinneringsbanken. De aanwezige tuinbanken kregen een onderhoudsbeurt en zijn, waar nodig, hersteld.